

Sprawozdanie z odpadowej rzeczywistości

Scenariusz wydarzenia z okazji święta w szkole

Cele zajęć:

- zdiagnozowanie obecnego stanu gospodarki odpadami w gminie (mieście)
- zapoznanie uczniów z rolą instytucji samorządowych w gospodarce odpadami
- uświadomienie wpływu pojedynczych mieszkańców na stan środowiska poprzez odpowiednie postępowanie z odpadami, a także poprzez podejmowanie działań na rzecz środowiska lokalnego
- doskonalenie umiejętności prezentacji, publicznych wystąpień, porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia
- doskonalenie form poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł.

Potrzebne pomoce: notatniki, komputer, aparat fotograficzny

Czas trwania: przygotowanie ok. jednego miesiąca, debata 3 godziny

Miejsce zajęć: etap przygotowania raportu – cała gmina/miejscowość, debata odpadowa – aula lub sala gimnastyczna

Sprzymierzeńcy: nauczyciele, urzędnicy samorządowi, pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się odpadami

Podstawowe informacje:

Pierwsze punkty hierarchii postępowania z odpadami dotyczą zapobiegania powstawaniu odpadów, ostatnie dwa dotyczą już zagospodarowania odpadów, są to segregacja i przetwarzanie (wykorzystanie surowców wtórnych) oraz bezpieczne składowanie. O ile dwa pierwsze punkty leżą w gestii wszystkich ludzi, to dwa kolejne zależą również od władz gminy. Obowiązkiem gminy, wg ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r., jest organizacja selektywnej zbiórki, segregacja oraz magazynowanie odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, przydatnych do odzysku oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami.

Przebieg działań:

Na projekt „Sprawozdanie z odpadowej rzeczywistości” składa się opracowanie raportu nt. zagospodarowania odpadów komunalnych w gminie oraz przygotowanie debaty z przedstawicielami władz oraz instytucji i organizacji zajmujących się odpadami.

Uczniowie w kilkusobowych grupach zdobywają informacje które złożą się na pełny raport, który zostanie zaprezentowany w formie wystawy, referatów lub prezentacji multimedialnej podczas debaty odpadowej zorganizowanej w szkole.

Uczniowie przygotowują:

- I. Zestawienie informacji o instytucjach zajmujących się odpadami w gminie lub mieście
Ta część raportu oprócz funkcji porządkującej, ułatwi także dalszą pracę. W zestawieniu oprócz nazw instytucji powinny znaleźć się również adresy z numerami telefonów, niezbędne jest tutaj także wypisanie ich kompetencji.
- II. Raport dotyczący miejsca składowania odpadów z terenu gminy.
Informacje zdobyć można z urzędu gminy lub miasta, bezpośrednio w instytucji zarządzającej wysypiskiem. Przykładowe pytania:
  - lokalizacja składowiska
  - jego wielkość (powierzchnia i pojemność)
  - rodzaje zabezpieczeń
  - kto korzysta ze składowiska, czy tylko jedna gmina czy kilka, ile osób
  - od kiedy składowisko istnieje i jaki jest planowany czas zakończenia eksploatacji
  - gdzie znajdują się poprzednie składowiska, gdzie planowane jest kolejne

- dane dotyczące ilości i jakości wytwarzanych przez mieszkańców odpadów,
  - czy gmina ma inne sposoby na utylizację odpadów np. spalarnia, kompostownia
- III. Co dzieje się z odpadami niebezpiecznymi – jak gmina wywiązuje się z obowiązku zbiórki i magazynowania komunalnych odpadów niebezpiecznych.
- IV. Inwentaryzację nielegalnych wysypiska na terenie gminy
- miejsca gdzie usytuowane są dzikie wysypiska
  - zawartość dzikich wysypisk
  - przyczyny powstania (zbyt duża odległość od pojemników, duże koszty odbioru odpadów, co jeszcze?)
  - zagrożenia jakie powodują dzikie wysypiska
- V. Zestawienie punktów skupu surowców wtórnych
- dokładna lokalizacja punktów wraz z numerem telefonu i godzinami pracy
  - dokładny opis skupowanych surowców
  - wywiad z pracownikami nt. ilości skupowanych surowców, odbiorców hurtowych (gdzie trafiają surowce), ceny surowców itp.
- VI. Zestawienie miejsc gdzie usytuowane są pojemniki do segregacji odpadów. Informacje zdobyć można w odpowiednim urzędzie, a także z własnych obserwacji.
- dokładna lokalizacja pojemników
  - pojemniki na odpady niebezpieczne
  - od kiedy gmina, miasto prowadzi selektywną zbiórkę odpadów
  - jakie są największe problemy związane z selektywną zbiórką (np. niszczenie pojemników, niska świadomość społeczeństwa, brak odbiorców surowców itp.)
  - ile procent odpadów z terenu gminy, miasta jest odzyskiwana

Zebrane informacje złożą się na kompleksowy raport, który zostanie zaprezentowany w trakcie otwartego spotkania z zaproszonymi gośćmi. Prezentacja powinna być przygotowana w taki sposób by przykuwała uwagę, bez względu na to czy będą to referaty, wystawa posterów czy prezentacja multimedialna, tekst powinien być uzupełniony fotografiami, mapami, wykresami. Raport jest podstawą do dalszej dyskusji. Można dodatkowo wcześniej poprosić zaproszonych gości o przygotowanie krótkiego (10 minutowego) przedstawienia sytuacji gospodarki odpadami w gminie od strony konkretnej osoby czy instytucji.

W procesie przygotowania raportu najpewniej pojawi się wiele wątpliwości, pytań ale także pomysłów związanych z zagospodarowaniem odpadów. Spotkanie ma być momentem kiedy wszystkie te zagadnienia zostaną wyjaśnione i omówione. Spotkanie da również możliwość przedstawienia przez uczniów własnych pomysłów na gospodarkę odpadami w gminie.

Do udziału w debacie zaprosić można:

- przedstawiciela samorządu, np. urzędnika z wydziału ochrony środowiska czy wydziału gospodarki komunalnej
- przedstawiciela firmy zajmującej się odbiorem odpadów
- przedstawiciela firmy organizującej odzysk surowców wtórnych z firm
- przedstawiciela organizacji ekologicznej
- pracownika wysypiska odpadów

Efektem końcowym powinno być spisanie wniosków ze spotkania i włączenie ich do raportu, a także podjęcie konkretnych działań na rzecz ograniczenia ilości odpadów w gminie.